

VINERI • 8 IUNIE 2007 • ANUL LVII NR. 23

FOAIA

ROMÂNIA

românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

*Doamna poeziei românești, printre românii din Jula
Rusalii și botez, lacrimi și zâmbete de bucurii
Trei decenii în strana Catedralei din Jula*

CALENDAR ORTODOX

11 iunie, luni – Sf. Apostoli Vartolomeu și Varnava
12 iunie, marți – Cuviosii Onufrie cel Mare și Petru Atonitul
13 iunie, miercuri – Sf. Mc. Achilina; Cuv. Trifilie, Episcopul Levcosiei din Cipru
14 iunie, joi – Sf. Proroc Elisei; Sf. Metodie, Patriarhul Constantinopolului
15 iunie, vineri – Sf. Proroc Amos; Sf. Mucenic Isihie; Fericții Ieronim și Augustin
16 iunie, sâmbătă – Sf. Tihon, Episcopul Amatundei și Sf. Sfințit Mucenic Marcu, Episcopul Apoloniadei
17 iunie, duminică – Duminica a 3-a după Rusalii; (Despre grijile vieții) Sf. Mucenici: Manuil, Savel și Ismail

AGENDĂ

11 iunie

1910 – s-a născut în Saint-André-de-Cubzac, în Franța, Jacques-Yves Cousteau, pionierul cercetării maritime.

12 iunie

1848 – a apărut la București „Pruncul Român”, ziar editat de Constantin A. Rosetti. Revista s-a constituit ca tribună a ideilor revoluționare de la 1848, grupând în jurul său patrioți înflăcărați.

13 iunie

1952 – Gheorghe Cucu a realizat primul zbor fără motor din România, pe o distanță de 300 de km.

14 iunie

1848 – participând la debuturile marii mișcări naționale și sociale a românilor din Transilvania, Vasile Alecsandri a scris și a publicat (anonim), în „Foaie pentru minte, inimă și literatură” poezia cu caracter revoluționar „Hora Ardealului”.

15 iunie

1889 – s-a stins din viață, la București, Mihai Eminescu. La 17 iunie a fost înmormântat în cimitirul Bellu din Capitala României.

1977 – la Paris a fost inaugurat Atelierul lui Brâncuși, reconstituit pe esplanada Beaubourg, conținând și 148 din lucrările artistului.

16 iunie

1925 – s-a născut, la Cofa, Anatol E. Baconsky, poet, eseist, prozator.

17 iunie

Ziua Aripilor Românești. Traian Vuia (1872–1950), Aurel Vlaicu (1882–1913), Henri Coandă (1886–1972) sunt doar câteva din numele românești de notorietate în istoria aviației mondiale.

Budapesta

Termenul lui Kaltenbach: 20 iunie

După cum am mai anunțat în paginile *Foii românești*, cinci deputați din Adunarea Generală a Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria, candidați ai Asociației Femeilor Ortodoxe Române din Budapesta, au semnalat forurilor competente din țară și din afara țării despre încălcarea, la constituirea AȚRU, a dreptului constituțional al românilor de a-și folosi limba maternă. Ombudsmanul pentru

drepturile minorităților naționale și etnice din Ungaria s-a adresat Oficiului de Administrație din Regiunea Câmpiei de Sud, propunându-i „să atragă atenția Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria asupra hotărârilor sale referitoare la limitarea folosirii limbii române și să asigure posibilitatea depunerii jurământului în limba română”.

Conform termenului fixat de dr. Kaltenbach Jenő,

până în 20 iunie 2007, Oficiul de administrație publică din județul Bichiș trebuie să acționeze față de încălcarea legii în cadrul AȚRU. Poziția Oficiului de administrație publică va fi transmisă președintelui AȚRU, Traian Cresta, care va fi obligat să prezinte documentul Adunării Generale, iar cei 25 de membri vor decide dacă acceptă sau resping observațiile autorităților ungare.

R. Pățcaș

Euroregiune

Județul Bichiș a ieșit din Euroregiunea DCMT

Județul Bichiș s-a retras din Cooperarea Euroregională Dunăre-Criș-Mureș-Tisa. La ședința Consiliului Județean Bichiș din 1 iunie, consilierii au decis ca județul să se retragă din această cooperare înființată cu 10 ani în urmă, care atinge țările România, Serbia și Ungaria.

Potrivit portalului de știri *hir6.hu*, deputatul Fidesz, Gajda Mihály a propus retragerea județului Bichiș din Euroregiunea DCMT, considerând-o doar un club care nu face nimic merituos. Propunerea consilierului a fost susținută

de membrii Fidesz, care sunt în majoritate în consiliul local.

La o zi după ședința din Bichișciaba, pe 2 iunie, s-au întrunit conducătorii euroregionali la punctul de întâlnire a celor trei hotare, maghiară-sârbă-română. Odată cu ieșirea județului Bichiș, probabil se va exclude din numele organizației și cuvântul Criș, care semnalează această zonă. Așadar s-ar putea ca în viitor să vorbim doar despre Cooperarea Euroregională Dunăre-Mureș-Tisa.

R.P.

Zilele Euroregiunii DCMT

La sfârșitul săptămânii trecute, în 2 și 3 iunie s-au desfășurat manifestările prilejuite de Zilele DCMT. În cadrul manifestării din Euroregiunea Dunăre-Criș-Mureș-Tisa, după deschiderea festivă de sâmbătă de la punctul Triplex Confinium (zona de întâlnire a celor trei țări), la Sănnicolau Mare a avut loc Adunarea Generală a DCMT. Printre subiectele supuse dezbaterii s-au numărat: deschiderea unei Reprezentante la Bruxelles, prezentarea Centrului de Informații Euroregionale –

ERIC, crearea de trasee turistice tematice în Euroregiunea DCMT, protejarea denumirii și a siglei DCMT, stadiul proiectelor DCMT. Cu același prilej a avut loc și predarea președinției în exercițiu a DCMT de către Constantin Ostaficiuc, președintele CJ Timiș, actualul președinte în exercițiu. În cele două zile, în localitățile Beba Veche, Kübekháza și Majdan-Rabe au avut loc manifestări culturale, iar granițele la Triplex Confinium au fost deschise între orele 10.00–18.00. (TriplexNews/ERIC)

Concurs

pentru postul de director al Liceului Românesc

Autogovernarea orașului Julia a publicat recent concursul pentru postul de director al Școlii generale și Liceului „Nicolae Bălcescu” din Julia. Își vor putea înainta dosarul cei care au diplomă de învățământ superior și de specialitate, diplomă de profesor sau învățător de română și cel puțin cinci ani de experiență în domeniul predării. Experiența în domeniul conducerii este un avantaj.

Dosarul candidatului va cuprinde un CV de specialitate, programul de conducere a instituției, o copie după diplomă, cazier.

Dosarele vor fi înaintate până la 9 iunie 2007. Decizie asupra dosarelor se va lua până la 31 iulie 2007. Postul poate fi ocupat de la 1 august 2007. Dosarele vor fi trimise la adresa primarului: dr. Perjési Klára, Julia, piața Petőfi nr. 3. Informații suplimentare aflați la numărul de telefon 66/526–800.

Scrieți-ne

la adresa:

foaia@foaia.hu

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foia românească aparține autorilor. Foia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă: Poeta Ana Blandiana a oferit autografe cititorilor săi iulani
(Foto: Eva Șimon)

Citatul
săptămânii

„Să fim români cu sufletul, nu cu vorba, să iubim ce-i al nostru și să-l păstrăm ca ochii din cap.”

George Coșbuc (1866–1918)

Mașina de votare a AȚRU funcționează perfect

Conform așteptărilor, mașina de votare a funcționat perfect și la ultima ședință a Adunării Generale a Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria. Toate propunerile conducerii au fost votate, așa cum s-a prevăzut. În ziua de 2 iunie, la sediul din Julia s-au adunat 21 din cei 25 de membri, pentru a dezbate modificarea Statutului de funcționare și organizare, pentru a alege președinții și membrii comisiilor, și pentru a aproba îndeplinirea bugetului pe anul 2006, precum planul de lucru și bugetul pe anul curent.

La începutul ședinței s-a anunțat că *Tiberiu Iuhás* a pus capăt incompatibilității de a fi și membru în Adunarea Generală a AȚRU, și șeful Oficiului AȚRU, renunțând la locul de deputat al AȚRU în favoarea lui *Gheorghe Buc*, care este președintele Autogovernării Românești din Darvas. Acesta a ales să depună jurământul în limba maghiară, însă într-un mod cam încurcat, deoarece președintele *Traian Cresta*, cel care trebuia să spună înainte textul jurământului, „a uitat” să spună că de fapt despre care minoritate e vorba, precum a lipsit și elementul referitor la păstrarea și promovarea limbii, a tradițiilor și culturii românești. (Cei interesați pot asculta înregistrarea sonoră a ședinței la redacția Fii românești.)

Apoi, președintele Comisiei de validare, *dr. Ioan Selejan*, a anunțat că au fost depuse declarațiile de avere ale deputaților, cu excepția unei persoane, care nu-și poate exercita drepturile de deputat până la înaintarea acestor documente.

Se petrece un scandal ciudat în Asociația Românilor din Budapesta. Candidatul acesteia, *Gheorghe Ciotea*, și-a exprimat nemulțumirea pentru faptul că președintele ARB l-a făcut să semneze o declarație de renunțare la mandatul în Autogovernarea pe Țară. Ciotea a spus: „Soții Roxin m-au fraierit, în urma ședinței de constituire a AȚRU mi-am dat seama de unele manevre financiare ale soților Roxin și m-am hotărât să nu mai colaborez cu ei, să renunț la mandatul de deputat în sectorul VI.” Deputatul din Budapesta a aflat ulterior că, fără să le citească, a semnat și documente pentru renunțare la mandatul de deputat în AȚRU. Președin-

tele AȚRU, *Traian Cresta* a anunțat că el a făcut demersurile necesare către Comisia Electorală Națională, pentru ca *Gheorghe Ciotea* să-și poată păstra mandatul în forul pe țară.

Al doilea punct de pe ordinea zilei a fost modificarea statutului, în care, printre altele, s-au fixat și sumele concrete ale onorariilor președintelui, vicepreședintelui, președinților și membrilor de comisie ale AȚRU (sume lunare, brut): președinte – 441.600 ft; vicepreședinte – 353.280 ft; președinte de comisie – 18.500 ft; membru intern de comisie – 9.500 ft; membru extern de comisie – 6.500 ft; membru în Adunarea Generală – 6.500 ft.

Apoi s-a aprobat și darea de seamă a anului 2006, respectiv planul bugetar pe 2007. În 2006, AȚRU a avut un venit de 92.427.000 forinți, dar s-au cheltuit 104.224.000 forinți, iar pentru anul curent se planuiește un buget de 71.100.000 forinți. La acest capitol, șeful Oficiului a informat că din cauza noilor reglementări legislative va fi necesară angajarea a încă unui contabil și a unui jurist. Pentru ocuparea postului de contabil va fi publicat un concurs.

În continuare a fost împuternicit din nou reprezentantul românilor din Ungaria în Curatorul Fundației Publice „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”. *Alexandru Finna* din Chitighaz va îndeplini și în continuare sarcina de curator. Membrii Adunării Generale au decis, în același timp, despre alcătuirea unei comisii de proiecte, care va avea sarcina nu doar de a decide despre proiectele pe care AȚRU le finanțează, ci și de a controla folosirea banilor.

În ultima parte a ședinței s-au ales președinții și membrii comisiilor. Co-

misia de validare și verificare a mandatelor, care a fost înființată încă la ședința de constituire din 22 martie, acum s-a mai lărgit cu 2 persoane. Alături de președintele *Ioan Selejan*, membrii *Ioan Tath* și *Mariana Negreu*, au mai fost aleși ca membri externi *Minodora Nagy* din Ciorvaș și *Mazsu Jenőné* din Pocei. Cei cinci membri ai Comisiei financiare și de control au fost aleși tot în martie, însă acum membrul *Alexandru Târlea* a renunțat la această funcție. În locul lui a fost ales *Józsa Ferenc* din Budapesta. Președintele Comisiei culturale, bisericești, de învățământ și tineret a devenit *Gheorghe Ardelean* din Cenadul Unguresc, alături de el fiind membri interni *Elena Silaghi* din Bedeu, *Ioan Blaga* din Apateu, iar membri externi *dr. Maria Gurzău Czeplédi* din Julia și *Gheorghe Gros* din Chitighaz. Comisia de relații externe, informatică și mass-media va fi condusă de *Gheorghe Marc*, deputat din Bichișcia-ba, membri interni vor fi *Alexandru Târlea* din Budapesta și *Gheorghe Buc* din Darvas, iar membri externi *Florin Olteanu* din Julia și *Gheorghe Pățaș* din Micherechi. Toate comisiile au fost votate, în mod automat, conform planurilor conducerii, abținerile și voturile negative ale deputaților Asociației Femeilor Ortodoxe Române din Budapesta (AFORB) nepericlitând buna funcționare a mașinii de votare.

La capitolul diverse, de-

putatul *Eva Șimon* a întrebat conducerea dacă Oficiul AȚRU a primit vreun răspuns oficial referitor la deciziile luate la ședința de constituire a Adunării Generale din 22 martie 2007, prin care s-a încălcat dreptul constituțional de folosire a limbii materne. Viziibil enervat de simpla punere în discuție a acestei probleme, șeful Oficiului a anunțat că se știe despre o eventuală anchetă a ombudsmanului pentru drepturile minorităților din Ungaria, însă Oficiul nu a primit încă nici un document oficial. Noi vom cerceta cazul și vom reveni cu amănunte.

Reamintim că ombudsmanul *Kaltenbach Jenő* și-a exprimat recent propunerile pentru Oficiul de Administrație din Regiunea Câmpiei de Sud „să atragă atenția Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria asupra hotărârilor sale referitoare la limitarea folosirii limbii române și să asigure posibilitatea depunerii jurământului în limba română”. Propunerile lui

Kaltenbach au fost făcute în urma apelului celor cinci membri ai Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria, deputați ai Asociației Femeilor Ortodoxe Române din Budapesta, care au semnalat către oficialitățile ungare, române și europene încălcarea gravă a dreptului minorității române de a-și folosi limba maternă. „Una dintre sarcinile de bază ale deputaților minoritari este activitatea în interesul transmiterii limbii și culturii minoritare. Este clar, deci, că își pune la îndoială propria sa identitate acea autogovernare minoritară, care limitează folosirea liberă a limbii materne la ședințele sale”, concludе ombudsmanul.

Deputatul *Aurel Becan* a anunțat înainte de încheierea ședinței că cei cinci deputați ai AFORB vor renunța la onorariul lunar de 6.500 ft, cerând oficiului AȚRU ca suma să fie transferată în contul Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria.

R. Pățaș

www.mtv.hu

VIZIONAȚI ECRANUL NOSTRU ȘI PE INTERNET!

Pe scurt...

**ULTIMA PĂDURE INTACTĂ,
ÎN CARPAȚII ROMÂNEȘTI**

Organizația Greenpeace a descoperit, anul trecut, că în vestul Carpaților Meridionali din România se găsește una dintre ultimele păduri intacte de pe planetă și ultima de acest fel din Europa, situată la sud de Cercul Polar. Peisajul forestier intact, localizat în partea de vest a Carpaților Meridionali, include cea mai mare parte a Parcului Național Retezat.

**DELTA DUNĂRII, UNICAT
PE CONTINENT**

Un ținut exotic cu peste 1.200 de specii de copaci și plante, cu cea mai bogată faună ornitologică de pe continent (mai mult de 300 de specii, printre care colonii unice de pelicani) și ihtiologică, reprezentată de cele 100 de specii de pești. Delta Dunării este cea mai mare rezervație de ținuturi umede din Europa, acoperind o suprafață de 2.681 km².

**„ZILELE FILMULUI
ROMÂNESC” LA OSLO**

Ambasada României la Oslo organizează în perioada 31 mai–10 iunie, la Institutul Norvegian de Film, „Zilele filmului românesc” la Oslo. Acțiunea a fost inclusă în programul Institutului Norvegian de Film. Producțiile românești din ultimii ani, aparținând unor regizori tineri, au fost premiate la importante competiții de gen din Europa.

**„ZILE ȘI NOPTI DE
LITERATURĂ” PE LITORAL**

Uniunea Scriitorilor din România organizează între 8 și 12 iunie, la Neptun și Mangalia, Festivalul „Zile și Nopti de Literatură”. Evenimentul va reuni 70 de scriitori și va cuprinde lecturi de poezie și un colocviu cu tema „Așteptările europene față de literatura țărilor recent aderate la Uniunea Europeană”.

**MUZEUL DIMITRIE
CANTEMIR, LA ISTANBUL**

La Istanbul se va deschide în perioada următoare Muzeul Dimitrie Cantemir, acesta fiind găzduit de casa din Ortakoy, situată pe malul Bosforului, care a aparținut domnitorului român și în care acesta a locuit, cu intermitențe, vreme de 22 de ani.

Sprijin pentru instituții
minoritare

Secretariatul de stat pentru relații externe și politică națională din cadrul Cancelariei Primului-ministru a publicat un concurs cu titlul „Susținerea preluării și finanțării instituțiilor minoritare”. Conform anunțului, secretariatul de stat va sprijini autogovernări minoritare pe țară care au înființat sau au preluat instituții culturale, de învățământ și științifice. Se poate înainta proiecte pentru funcționare și dezvoltare, înființare și preluare de instituții. Vor participa la concurs autogovernările pe țară care nu pot asigura îndeplinirea condițiilor juridice pentru funcționarea conti-

nuă a acestor instituții. Vor fi susținute proiectele de funcționare, precum cele de investiții, reconstrucții și de obținere a uneltelor etc. Termenul înaintării dosarelor este **30 iunie 2007**, pe adresa poștală a Cancelariei Primului-ministru, 1357 Budapesta, căsuța poștală nr. 2, sau vor fi depuse personal la secretariatului Departamentului pentru Minoritățile Naționale și Etnice al Cancelariei Primului-ministru, Budapesta, strada Báthory nr. 2.

Anunțul și formularele de concurs sunt accesibile pe internet: www.meh.hu; www.mnekk.hu. R.P.

Fonduri pentru funcționarea
organizațiilor de minoritate

Organizațiile minoritare din Ungaria, care au probleme financiare, acum au posibilitatea de a obține sprijin pentru funcționare. Secretariatul de stat pentru Relații Externe și Politică Națională din cadrul Cancelariei Primului-ministru a publicat recent concursul „Fonduri de coordonare și intervenție minoritară”. Scopul sprijinului este, în primul rând, rezolvarea problemelor de funcționare ale organizațiilor nonprofit și ale instituțiilor, cauzate de lipsa de fonduri. Vor fi sprijinite și autogovernările care nu pot obține fonduri din alte surse. În al doilea rând, vor fi susținute manifestări și proiecte importante din punctul de

vedere al politicii minoritare.

Își vor înainta dosarele instituții minoritare de învățământ, culturale și științifice, autogovernări minoritare, organizații sociale de minoritate și autogovernări locale, fundații, societăți de utilitate publică, organizații bisericești, care finanțează instituții de minoritate sau îndeplinesc alte sarcini de minoritate.

Dosarele de concurs vor fi înaintate permanent până la **15 noiembrie 2007**. Informații suplimentare aflați la numerele de telefon 06-1/441-2210 și 06-1/441-2211 sau pe paginile web: www.meh.hu sau www.mnekk.hu.

R. Păcaș

Ateliere
de actorie
la Sinaia

Departamentul pentru Relațiile cu România de Pretutindeni, în parteneriat cu Catedra UNESCO „Teatrul și Cultura Civilizațiilor” a Institutului Internațional de Teatru, vor realiza în cursul anului 2007, un program complex de promovare a valorilor culturii naționale în beneficiul comunităților românești de pretutindeni. În cadrul acestui program se va desfășura, la Sinaia, proiectul „Atelierele internaționale de actorie”. Participanții se vor afla într-o dublă postură: de observatori ai atelierelor și de participanți direcți la cursurile intensive, precum și la producția coregrafică menționată.

Taxa de participare la proiect este 692 EURO și include cazarea la hotel, trei mese și ore de atelier practice și cursuri intensive, însă DRRP va suporta taxa de participare și costul transportului din țara de reședință până la Sinaia, dus-întors, pentru 18 tineri români din jurul granițelor. Din Ungaria vor putea lua parte 2 tineri.

Condițiile de participare sunt ca tinerii să nu depășească vârsta de 35 de ani și să participe în mod direct la activitățile programului și candidații propuși trebuie să fie actori, studenți la o facultate de teatru sau membri ai unor formații de teatru amator. Dosarele vor fi transmise la Ministerul Afacerilor Externe-DRRP, până la **15 iunie 2007**.

Informații suplimentare aflați și la redacția săptămânalului *Foaia românească* (tel.:66/463-152). R.P.

Concurs pentru ascultătorii români din diaspora

Postul Radio România Internațional îi invită pe ascultătorii români din diaspora să ia parte la un nou concurs cu premii, cu titlul „Cultură și aventură în România”.

Concursul are două Mari Premii – două sejururi, pentru câte o persoană, de 11 zile (10 nopți), cu pensiune completă, în perioada 15–25 august. Condiția de participare este trimiterea unor răspunsuri corecte la câteva întrebări alese de organizatori, în legătură cu subiectul propus, și anume două zone turistice din România. Zonele alese sunt Gorj și Argeș, care au fost prezentate de mai multe ori în emisiunile postului, dar care vor fi cunoscute acum și din alte unghiuri. În Gorj se va vorbi despre atracțiile culturale, istorice, turistice, inclusiv despre marele sculptor român Constantin Brâncuși, dar va fi prezentat și Gorjul ca ofertă de turism de aventură. Mănăstirile Tismana, Lainici și Polovragi, Peștera Polovragi și Peș-

tera Muierii, dar și operele lui Brâncuși (Coloana Infinitului, Masa Tăcerii, Poarta Sărutului), Valea Jiului, muzeul satului de la Curțioara ori peisajele de neuitat din stațiunea montana Ranca vor fi pe larg prezentate.

În Argeș accentul va fi pus pe Curtea de Argeș, a două capitală a statului medieval Țara Românească, și pe zona adiacentă, cu toate punctele ei de atracție, de la barajul Vidraru și imensul lac de acumulare la Cetatea Poenari, de la Mănăstirea Curtea de Argeș la Biserica Domnească, de la Transfăgărășan, cea mai înaltă șosea din România, situată la peste 2000 de metri altitudine, la mănăstirile ortodoxe din apropiere și la fostele cabane ale lui Ceaușescu.

Întrebările sunt: Ce sculptor român de talie mondială s-a născut în județul Gorj? Numiți 3 atracții turistice din Gorj! Care a fost a doua capitală a Țării Românești? La 30 de kilometri de Curtea de

Argeș se află o construcție gigantică, un baraj aflat pe locul al nouălea din lume ca înălțime. Cum se numește barajul?

Pentru cei care nu câștigă Marii Premii vor exista numeroase premii în obiecte, legate de cele două zone menționate, oferite de Consiliul Județean Gorj, Episcopia Argeșului și Muscelului, Mănăstirea Lainici, Mănăstirea Tismana, Ansamblul folcloric „Doina Gorjului”.

Participanții sunt rugați să scrie și ce i-a determinat să ia parte la acest concurs. Coordonatele sunt: Radio România Internațional, str. G-ral Berthelot nr. 60-64, sector 1, București, PO Box 111, cod 010165, fax 00.40.21.319.05.62, e-mail: ro@rri.ro sau roman@rri.ro. Răspunsurile trebuie trimise până la **15 iunie**, data poștei. Câștigătorii vor fi anunțați la începutul lunii iulie, pentru a-și putea pregăti din timp sejurul în România.

(RGN-Press)

Doamna poeziei românești, printre românii din Jula

Poeta Ana Blandiana a poposit zilele trecute printre românii din Ungaria. După serata literară din Budapesta, din a doua zi de Rusali, miercuri seara renumita poetă s-a întâlnit cu publicul julan, adunat în sala mare a Centrului Cultural Român. Cu această ocazie a fost lansat volumul bilingv de poezii „Reflexul sensurilor”, cu poezii traduse în limba maghiară de poetul julan, Gaál Áron. Poezii din acest volum puteți citi în pagina a 12-a. Despre eveniment vă vom relata mai pe larg în numărul următor.

(În imagine: vizită la redacția săptămânalului românesc) E.I.

Concurs pentru cercetări în învățământul de naționalitate

Un fond de 9 milioane de forinți stă la dispoziția cercetărilor minoritare cu scopul îmbunătățirii învățământului de naționalitate. Ministerul Culturii și Învățământului a publicat un concurs pentru „Cercetări în folosul educației, predării de naționalitate din Ungaria”. Scopul este susținerea eficienței educației în grădinițele de naționalitate și a învățământului școlar, dar și susținerea publicării seriilor etnografice care ajută predarea cunoștințelor minoritare de autocunoaștere. Subiectele concursului sunt:

- analiza educării în limba maternă și a culturii în grădinițe, precum și analiza eficacității predării limbii materne în școli;
- cercetarea legăturilor de cultură a naționalității;
- în ce măsură participă generația școlară în activitățile culturale de naționalitate (păstrarea tradițiilor, literatură, arta muzicii și

a dansului, artă plastică și decorativă etc.);

– colecționarea științifică a valorilor etnografice-culturale ale naționalităților din Ungaria și publicarea acestora.

Fondurile obținute pot fi folosite pentru cheltuieli legate de programele de cercetare și pentru cheltuielile de tipografie ale publicațiilor etnografice de naționalitate. În acest fel vor fi acordate fonduri între 100.000 de forinți și 2.000.000 de forinți pentru câte-un proiect. Termenul înaintării dosarelor este **28 septembrie 2007**. Documentele pentru concurs pot fi obținute exclusiv pe cale electronică: www.okmt.hu, iar informații suplimentare de specialitate aflați de la *Raduly István*, reprezentantul Departamentului pentru Învățământul de Naționalitate din cadrul Ministerului Învățământului, la numărul de telefon 06-1/473-7324.

R. Pățcaș

ARCUS 2008

Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice” din Ungaria a publicat săptămâna trecută un nou concurs. Scopul acestuia este finanțarea participării la Festivalul de Teatrul al Naționalităților ARCUS. Curatorul Fundației va sprijini spectacolele care vor intra în concurs la ediția din 2008, care se planuiește a fi organizat în perioada 23-29 februarie, la Teatrul Thalia. Se poate înainta concurs pentru a obține fonduri pentru cheltuielile de participare și producție. Termenul înaintării dosarelor este **24 august 2007**. Informații suplimentare se găsesc la adresa: www.mnekk.hu.

La ediția din 2007 a Festivalului ARCUS au participat și actori profesioniști și amatori români din Ungaria, Teatrul Vis de la Pécs și Echipa de teatru amator al Liceului „Nicolae Bălcescu” din Jula, susținută de Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria.

R.P.

Întâlnire după 50 de ani

Sâmbătă, 2 iunie, în clădirea vechii școli românești din Jula s-au întâlnit absolvenții Liceului „N. Bălcescu” din anul 1957. Diriginta *Lucia Borza* și cei șapte foști elevi ai săi au petrecut o după-masă frumoasă cu depănarea amintirilor și cu poveștile despre viața fiecăruia. Promoția 1953-57, ultima dată s-a întâlnit cu douăzeci de ani în urmă. Curiozitatea acestei promoții a fost că majoritatea elevilor au fost originari din Chitighaz.

E.I.

Pe scurt...

JULA

În ziua de 22 iunie, la Galeria Dürer din Jula se va vernisa o nouă expoziție din creațiile lui *Ștefan Oroian*. Pictorul julan pregătește pentru publicul iubitor de artă o expoziție care va cuprinde și numeroase noi picturi. Deschiderea va avea loc de la ora 16.00.

BICHIȘCIABA

Pe 4 iunie a fost lansat un nou portal de știri, care va relata în primul rând despre evenimentele din județul Bichiș. Portalul hir6.hu își propune să informeze și despre viața minorităților din acest județ. Adresa noii publicații electronice: www.hir6.hu.

MICHERECHI

Elevii claselor a 5-a au făcut, la sfârșitul săptămânii trecute, o excursie de două zile la Seghedin. Școlarii micherecheni au vizitat, printre altele, și studiourile de radio și televiziune, unde se realizează emisiunile în limba română.

JULA

În ziua de 30 iunie, la Jula va avea loc întâlnirea absolvenților acelei promoții a Liceului „N. Bălcescu”, care în anul 1957 au obținut diploma de învățător român. Un lucru interesant este că toți dintre cei 10 care au terminat acea clasă sunt încă în viață. Întâlnirea va avea loc la ora 14.00, la Liceul „N. Bălcescu”.

CHITIGHAZ

Elevii școlii populare de artă „Kaláris”, secția Chitighaz, de la copii de grădiniță, școală generală, până la elevii de liceu, vor prezenta părinților și celor prezenți, coreografiile însoțite în cursul anului. Serbarea de încheiere a anului va avea loc sâmbătă, 9 iunie, la ora 17.00, pe scena Căminului Cultural din localitate.

BEDEU

Pe 12 iunie, școlarii din localitatea bihoreană vor petrece o zi la Seghedin. Toți cei 34 de elevi ai școlii din Bedeu vor avea posibilitatea să participe la această excursie de studiu mulțumită donațiilor localnicilor făcute la serata de binefacere din 27 aprilie.

Rusalii și botez, lacrimi și zâmbete de bucurie

Sărbătoarea Rusaliilor a adus o schimbare majoră în viața ucenicilor și nu numai. Petru, acest ucenic atât de descurajat de eșecul lepădării sale de Mântuitorul, avea nevoie atât de mare de o schimbare în viața Lui. De multe ori ne întrebăm dacă merităm să ni se dea Duhul Sfânt. Cu siguranță nu merităm. Totuși Rusaliile au adus atât putere, curaj, bucurie și atunci și acum.

Suntem atât de recunoscători lui Dumnezeu pentru harul său atât de mare, să vedem în Biserica Baptistă din Micherechi două suflete care au îmbrăcat haina albă în vederea botezului nou-testamental.

În data de 27 mai 2007, cu ocazia sărbătorii pogorării Sfântului Duh, Maria Bányai Bordaș și Eva Netea L-au mărturisit pe Isus Christos ca Mântuitor și Domn în fața multor martori, veniți la această sărbătoare atât de înălțătoare. Botezul a fost oficiat de către subsemnatul. Cu o duminică în urmă Biserica Baptistă din Micherechi le-a acceptat în unanimitate, ca să fie membre cu drepturi depline ale Bisericii.

La botez a fost invitat pastorul Emeric Hubert din Pecica, județul Arad, împreună cu un grup de tineri care l-au însoțit. Partea muzicală a mai fost asigurată de grupul de închinare „Adonia” din Cluj-Napoca. Ei au fost prezenți la Micherechi a doua oară și ne-am bucurat foarte mult de dorința lor de a reveni aici.

Pastorul Hubert a adus un mesaj de îmbărbătare din Fapte 2:22-38: „Fraților, ce să facem? Pocăiți-vă, le-a zis Petru, și fiecare din voi să fie botezat în Numele lui Isus Hristos, spre iertarea păcatelor voastre, apoi

veți primi darul Sfântului Duh.”

După-amiază, noii membri au putut lua Cina Domnului într-un cadru sărbătoresc împreună cu toată Biserica. Ne-am bucurat de vizita fraților de la Biserica Penticostală nr.1 din Micherechi, în frunte cu noul conducător al Bisericii, Dorin Gavra, care a adus un mesaj biblic pentru Biserica din 2 Împ. 4:1-7.

A doua zi de Rusalii, sărbătoarea a continuat cu un oaspete de onoare, pastorul Daniel Cocar din Timișoara care a predicat atât dimineața, cât și după-amiază. Dimineața pastorul Cocar a adus un mesaj biblic din Ioan 3:1-8, vorbind despre condițiile pe care

condiții ca să ajungem în cer:

1. Nașterea din nou. Fără naștere din nou nimeni nu poate nici vedea, nici intra în cer. Nașterea din nou ne-o aduce Duhul Sfânt. Ce este nașterea din nou? Ce se întâmplă la nașterea din nou?

a. Domnul Isus Cristos prin credință și pocăință vine în inima omului și începe să-L conducă.

b. Duhul Sfânt vine în viața omului.

c. Numele meu este scris în cartea vieții.

d. Viața mea se schimbă radical.

e. Gusturile lui Dumnezeu devin gusturile mele.

f. Mă unesc cu Isus Cristos.

2. A doua condiție este

să te faci ca un copilăș (Mat. 18:1-4).

Domnul Isus ne spune că nu putem intra cu nici un chip dacă nu ne vom face ca un copilăș. Acest lucru se realizează tot cu ajutorul Duhului Sfânt.

3. A treia condiție este să fii neprihănit conform Mat. 5:20: „Căci vă spun că, dacă

neprihănirea voastră nu va trece neprihănirea cărturarilor și a Fariseilor, cu niciun chip nu veți intra în Împărăția cerurilor.”

După-amiază, pastorul Cocar a transmis un mesaj bazat pe textul din Rom. 7:14-19, 8:1-3 despre creștinul care trăiește prin Duhul Sfânt. La Calvar Dumnezeu a rezolvat problema iertării păcatelor noastre, la Rusalii Dumnezeu a rezolvat biruința noastră asupra păcatului.

Aceste zile de sărbătoare au fost cu adevărat înălțătoare. Le dorim surorilor noastre de credință, proaspăt botezate, ca Dumnezeu să-și reverse harul Său în fiecare zi peste ele, să le îmbrace cu înțelepciune, putere și dragoste, să-L prezinte pe Cel care Le-a iubit și le iubește cu iubire veșnică oriunde ar fi. Dumnezeu să vă binecuvânteze.

Pastor Teofil Tripo

le-a pus Isus pentru a ajunge în cer. Dumnezeu L-a trimis pe Duhul Sfânt ca să putem iubi. Diferența între Vechiul Testament și Noul Testament este că în Vechiul Testament Duhul Sfânt venise peste oameni, în Noul Testament vine în oameni. Steinhard a spus: Nici Atotputernicul nu poate să oblige pe cineva să meargă în cer. Isus a pus trei

Conferință de tineret la Julia

În zilele de 8-9-10 iunie va avea loc cea de-a doua ediție a conferinței inter-confesionale pentru tineret „Binecuvântare vs. Blestem”.

Conferința organizată de tinerii creștini români din Micherechi va avea loc la

Centrul Cultural Românesc din Julia și va oferi participanților un șir de programe, accentuând importanța și fericirea de a fi copii ai lui Dumnezeu. Mai jos redăm programul celor trei zile de la acest sfârșit de săptămână.

Vineri

- 16:00 – înregistrare
- 18:00 – deschidere dinamică (video, pantomimă sau spectacol, salut, jocuri pentru a face cunoștință)
- 18:30 – timp de închinare – învățături Christeens
- 20:00 – cină
- 21:00 – 22:00 – concert B-MATT
- 22:00 – 23:00 – programe comune

Sâmbătă

- 8:00 – 9:00 – micul dejun
- 09:30 – jocuri în curte
- 10:00 – timp de închinare – învățături Christeens
- 12:30 – 14:00 – prânz
- 14:00 – 17:00 – timp liber – întâlniri facultative în grupuri

(arte plastice, sport, jocuri, seminarii... tot ce este interesant și util)

- 17:30 – cină
- 19:00 – timp de închinare
- 19:30 – învățături de la conferențieri români
- 20:15 – învățături Christeens – pantomimă, spectacol
- 21:00 – concert DECEAN (român & engleză)
- 22:30 – 0:00 – programe facultative

Duminică

- 08:00 – micul dejun
- 09:00 – jocuri în curte
- 09:30 – timp de închinare
- 10:00 – Christeens – invitații pentru alte conferințe
- 11:30 – prânz și apoi plecare

Darurile Duhului Sfânt (harismele)

Darurile Duhului Sfânt încep cu dezvoltarea posibilităților noastre firești de a fi clarvăzători și ajung până la a ne face înainte-văzători și făcători de minuni. Proorocul Isaia vorbește de șapte daruri ale Duhului Sfânt: înțelepciunea, înțelegerea, sfatul bun, puterea (tăria), cunoașterea, temerea de Dumnezeu și bunătatea (Is. 11, 2-3). Cifra șapte este, după cum se știe, o cifră simbolică (semnul desăvârșirii și al întregului). Prin ur-

fortificare a tendințelor și a neputințelor firii create, începe cu temerea de Dumnezeu și de semenii, ajungând tot la temere: teama de a nu cădea din iubirea lui Dumnezeu și din iubirea de semenii.

Este, paradoxal spus, fericita neliniște a celui care se află pe cale și care, cu cât iubește mai mult, cu atât se umple mai mult de darurile iubirii supraabundente ale lui Dumnezeu și cu atât dorește să iubească mai

mare, cele șapte daruri ale Duhului Sfânt care pot împodobi personalitatea creștinului nu sunt de fapt numai șapte, ci o infinitate manifestată într-o diversitate de forme: înțelepciunea cu toate formele ei de manifestare, înțelegerea cu toate posibilitățile ei, puterea cu toate modalitățile ei de manifestare etc.

În cazul ascetului, toate îi împodobesc personalitatea, nu neapărat la sfârșitul vieții, ci după fiecare biruință asupra ispitelor și după fiecare eliberare de patimi. Procesul de biruință asupra patimilor, de disciplinare și

mult și să fie cuprins mai mult de iubire. Aceasta e finalitatea ascezei creștine. Ea se va sfârși ca luptă o dată cu trecerea noastră în eternitate, dar ca exercițiu, ca trăire în abundența de har și de iubire a lui Dumnezeu, nu va avea sfârșit niciodată. Firea celor ajunși la asemenea forme de desăvârșire va deveni, ea însăși, vehicul prin care dragostea lui Dumnezeu se va revărsa către lume. De aceea îi cinstește Biserica într-atât pe cei percepuți drept vehicule ale abundenței harului lui Dumnezeu către lume – sfinții.

(Ghidul creștinului ortodox)

Ce înseamnă îndumnezeirea

După căderea primului om în păcat, preocuparea neabătută a lui Dumnezeu a fost readucerea firii umane la starea de dinaintea căderii, pentru ca ea să-și poată continua drumul spre propria ei împlinire: asemănarea cu Dumnezeu și, în cele din urmă, îndumnezeirea. Îndumnezeirea este starea de fericire a omului, care începe aici și se continuă în viața de dincolo, dată de comunicarea statornicită pe de-o parte între el și semenii săi, pe de altă parte între el și Dumnezeu. Iar această comunicare este marcată de dorul unei infinite adânciri în oceanul iubirii lui Dumnezeu, ce îi cuprinde pe toți cei care se iubesc întreolaltă.

Îndumnezeirea se împlinește în procesul de asemănare a omului cu Dumnezeu. Suntem creați după chipul lui Dumnezeu și chemați la semănarea cu El prin har. Numai că omul, în calitate de chip al lui Dumnezeu, nu este un chip static, ci unul viu, și tocmai în acest dinamism rezidă tendința omului de căutare a lui Dumnezeu, de găsire a lui și de odihnă în comuniunea cu el. După o vorbă a sfântului Grigore de Nyssa (†395), omul se schimbă în funcție de ceea ce iubește și în funcție de realitatea spre care se mișcă. Cum în simțăminte și în mișcările lui omul este liber, orientările sale îi pot favoriza anumite forme de „asemănare” care nu sunt întotdeauna

„după chipul lui Dumnezeu”, nu corespund întotdeauna îndumnezeirii. De aceea, prin revelația sa, Dumnezeu i-a pus pe oameni în fața unui model concretizat în învățături, în poruncă și în sfat. În funcție de acestea, omul a primit un îndreptar de comportare, o normă morală care să-i dea garanția că se găsește pe drumul mântuirii și al îndumnezeirii. Însă efortul creștinului de a ajunge la îndumnezeire nu constă doar în respectarea anumitor principii și precepte etice abstracte, ci deopotrivă într-un mod de comportare urmând ceea ce Hristos a învățat și a trăit el însuși, iar pe de altă parte în împărță-

șirea, în hrănirea cu trupul și Sângele său euharistic în ambianța creată prin puterea Duhului Sfânt în cultul Bisericii și mai ales în sfânta Liturghie.

Urmarea lui Hristos și „hrănirea” cu Hristos euharistic sunt cele două coordonate ale întregului comportament moral al creștinului în vederea îndumnezeirii. Îndumnezeirea este un drum care nu poate fi imaginat în afară de Hristos și de efectele lucrării sale mântuitoare și nici fără conlucrarea cu harul lui Dumnezeu Totul, în istoria omului, ne arată că acesta nu a dat niciodată greș atunci când, în demersurile sale, a pornit dinspre Dumnezeu spre lume.

Noi ostași ai Domnului la Micherechi

A doua zi de Rusalii, în biserica ortodoxă din Micherechi a fost de două ori sărbătoare, deoarece după Sfânta Liturghie, o familie, membri ai Oastei Domnului, împărțită și cuminecați, au mărturisit credința

Domnului. Aceștia au fost: *Florica și Mihai Ardelean*. Pentru ei și pentru întreaga comunitate această zi a însemnat o zi deosebită și o dată de neuitat.

Text: A.L.Crișan, Foto: Aurica Gurzău

GHID INTERNET

Cât de sigur e să cumpărăm
de pe Internet?

Mulți oameni sunt speriați de ideea de a cumpăra de pe Internet. Cum poți fi sigur că ai de-a face cu o firmă serioasă? Oare e sigur să trimiți prin Internet informații privitoare la cartea ta de credit? Ce se întâmplă când ceva merge prost și mărfurile comandate nu mai ajung niciodată la tine?

Trebuie să știi de la cine cumperi

Trebuie să-ți iei anumite măsuri de precauție la fel cum o faci în cazul tuturor cumpărăturilor. Încearcă să cumperi numai de la firmele renumite, adică de la companii care au și magazine „reale”, sau de la companii virtuale reputate, care există de ani de zile.

Multe magazine virtuale au o pagină intitulată „About us” (Despre noi) sau așa ceva, în care ți se dau mai multe amănunte despre firmă. De asemenea, caută și pagina de contact („Contact us”) pentru a găsi adresele de e-mail și numerele de telefon în cazul în care ai întrebări privitoare la comanda făcută.

Fii atent când trimiți datele personale

Unele site-uri îți vor oferi reduceri și gratuități pentru a te încuraja să le vizitezi iar, cerându-ți numele și adresa. Nu trebuie să-ți dai detaliile personale decât companiilor cunoscute și reputate.

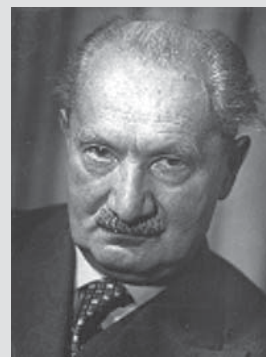
Folosește un server securizat

Mulți cred că nu e bine să trimiți pe Internet informații despre cartea de credit. Delincvenții pot intercepta pagina web, extrăgând de acolo informațiile și furând bani din contul tău. În realitate, așa ceva se întâmplă rar pentru că majoritatea magazinelor virtuale folosesc o tehnologie de „criptare” care securizează informațiile de pe cartea de credit. Când le trimiți, informațiile sunt traduse într-un cod special pe care nu îl poate înțelege decât server-ul companiei respective, iar acest cod diferă pentru fiecare tranzacție efectuată.

Pe unele site-uri vei găsi o pagină în care ți se va explica tot acest proces. Trebuie să cauți pe ecran un mesaj care să-ți spună că urmează să trimiți informațiile printr-un „server securizat” și un lăcățel încuiat aflat pe bara de jos a programului de navigare.

Trebuie să primești confirmarea comenzii

De îndată ce ai făcut o comandă on-line, printează pagina web cu detaliile tranzacției și ai grijă de ea. De obicei, magazinele virtuale îți trimit un e-mail cu confirmarea comenzii în care ți se va spune și ce să faci în cazul în care nu primești marfa. În caz contrar, vizitează pagina de contact și ia de acolo detaliile de contact.

MARI GÂNDITORI
AI LUMIIMartin
Heidegger
1889–1976

Viața poate căpăta
sens doar prin... con-
știentizarea deplină a
propriei noastre pieiri.

Existențialist german născut la Messkirch, Baden. În cadrul Universității din Freiburg, Heidegger a studiat teologia și apoi filosofia și a fost studentul lui Husserl, căruia i-a dedicat principala sa lucrare, *Ființă și timp*. Influențat de Nietzsche și Kierkegaard, a pus bazele fenomenologiei existențialiste. Spre defăimarea lui proprie, Heidegger l-a lăudat pe Hitler într-un discurs ținut în anii '30, act pentru care va fi îndelung criticat și care îi va afecta în mod negativ cariera. În general se consideră că Heidegger era cel puțin simpatizant al național socialismului, dacă nu cumva chiar adept sincer. După război, a declarat că fusese vorba de un experiment social de mare anvergură care luase o turnură cu totul greșită.

Din fericire, contribuția adusă filosofiei nu are orientare politică și, din fericire sau nefericire, a exercitat o majoră influență. În opinia sa, filosofia formulase greșit întrebările. Începând cu Platon, filosofii au meditat la ceea ce este și ceea ce putem cunoaște despre ceea ce este, și aceste întrebări presupun prea mult. Ele implică o serie de dualisme, în special cel cartezian al subiectului și al lumii înconjurătoare. Asemenea lui Nietzsche, Heidegger respinge această divizare, respinge noțiunea unei lumi externe spectatului conștient.

În locul acestor dualisme, Heidegger se concentrează asupra întrebării „Ce este ființa?”, ceea ce înseamnă că înainte de a ne putea întreba asupra a ce gen de proprietăți se poate spune că au obiectele, mai întâi trebuie să privim și să examinăm, în manieră apriorică, ce înseamnă că ceva „este”. Întrebarea poate fi considerată ca izvorând din cea mai elementară nedumerire filosofică: „De ce este ceva mai degrabă decât nimic?” Puțini filosofi sau sisteme filosofice au formulat această întrebare și totuși, pentru Heidegger, răspunsul

este esențial și necesar formulării altor interogații filosofice.

Pentru Heidegger, „ce este Ființa”? se rezumă la interogația privitoare la particularitatea ființei umane. Deliberat, Heidegger dă Ființei numele vag de Dasein – „a-fi-în-lume”. „A-fi-în-lume” vrea să denote ceea ce noi, în mod obișnuit, numim subiect uman, însă distincția subiect-obiect este, bineînțeles, respinsă. Pentru el, „a-fi-în-lume” este o perspectivă care se dovedește a fi o situație a acțiunii desfășurate în timp. Dasein-ul este perspectiva pornind de la care sunt generate acțiunile.

Prin raportare la Dasein, obiectele nu sunt elemente materiale independente și determinate ce trebuie măsurate, analizate și clasificate, ci Dasein-ul „înțelege”

lucrurile ca simple unelte: în ce măsură sunt utile, dacă pot fi întrebuințate și dacă da, cum anume? Însă cum se „înțelege” Dasein-ul pe el însuși? Caracteristic Dasein-ului ca fenomen temporal, având conștiință de sine, este cunoașterea propriei sorți. Dasein-ul este conștient de caracterul său finit, de muritor și acest aspect generează ceea ce Heidegger numește angoasă sau groază. Dar numai prin conștientizarea deplină și intransigentă a propriei noastre pieiri viața poate căpăta sens. Înțeleasă adecvat, conștiința de sine duce la „autenticizarea” unei vieți create din nimic, în fața groazei, prin trimitere doar la scopurile intenționate ale omului.

În consecință, în viziunea lui Heidegger, interogația: „De ce există ceva mai degrabă decât nimic?” trimite la opțiunea Dasein-ului. Dasein-ul alege să construiască din nimic și astfel, fără Dasein, nimic nu ar exista. Din pricina limbajului obscur și a conceptelor adesea nedefinite, nu reiese clar dacă teza susține că fără conștiința de sine nu ar fi nimeni care să realizeze existența lucrurilor. Aceasta nu este o poziție pe care Heidegger ar fi trebuit s-o susțină, căci ea ar arăta că anterioara respingere a distincției „minte-lume” este de fapt presupusă în tot acest timp. Cu toate acestea, nu știm exact ce alt sens am putea acorda propunerii sale.

Festivalul folcloric al elevilor români din Ungaria

Ediția a XV-a a festivalului de cântec și joc românesc „Perinița” a adunat și

prezentarea pe scenă a unui repertoriu variat de cântece, jocuri și descân-

păstrători de tradiții românești. Elevii școlii din Chitighaz au deschis programul folcloric cu dansuri locale, având ca instructor pe coregraful *Halmi Zoltán*. A urmat Bătănia (cu jocul „Jiana” și „Călușelul”), Dombegyháza și Aletea, (care au prezentat dansuri bihorene și o horă moldovenească), instruiți de *Ioan Ruja*. Un repertoriu variat de dansuri bihorene au oferit celor prezenți și elevii școlii din Săcal, instruiți de *Eva Bonța* și *Aurel Moț*, urmați de elevii școlii din Bedeu, cu dansuri din Aletea și instruiți de *Florea Crișu*. Cu dansuri locale s-au prezentat și apatenii, instruiți de *Harasztosi Judit* și *Florea Crișu*. Bineînțeles, nu au lipsit din program nici dansurile românilor din Micherechi, prezentate de echipa micilor dansatori din Micherechi, instructor: *Patyi Zoltán*. Nici ele-

vii școlii românești din Jula (instruiți de L. Tamas) nu au fost mai prejos, urmați

mentare și Informare. Manifestarea organizată de ATRU și CDI a adunat și

Aletea-Bătănia

anul acesta pe scena Centrului Cultural Românesc din Jula, zeci de elevi ai școlilor românești din Ungaria. Pe lângă elevii școlilor noastre au participat la festivalul folcloric și elevii școlii generale „Dimitrie Cantemir” din Oradea. Festivalul ocazional anual

tece populare, obiceiuri păstrate de strămoșii noștri la șezători, la jocuri și nunți. Manifestarea deschisă prin cuvintele de salut ale *Mariei Gurzău Czeglédi*, directoarea Liceului Românesc și ale lui *Mihai Cserhádi*, a continuat cu evoluarea pe scenă a micilor

Apateu

de invitații de la Oradea, conduși și instruiți de învățătoarea *Doina Lung*.

anul acesta peste o sută de copii de la școlile românești, copii care iubesc tra-

Apateu

Oradea

Fotoreportaj
pe pagina a 16-a

Elevii școlii din Bătănia, instruiți de *Sofia Pilan* și *Livia Stăvaru*, au prezentat o scenetă din șezătoarea de demult. Programul „Periniței” s-a încheiat cu dansurile populare prezentate de echipa de dansuri a Centrului de Docu-

dițiile, dansurile și cântecele românești. Acești copii prin efortul lor, al profesorilor și al instructorilor au reușit să ne amintească de valorile strămoșilor noștri, evocând momente ale unei lumi pe care aproape am pierdut-o. A.L.C.

Premii pentru cei mai buni elevi din Jula

În ziua de 17 mai, orașul Jula a sărbătorit cei mai buni elevi la studii ai școlilor generale și liceelor. În cadrul unui program festiv, primărița *dr. Perjési Klára* a felicitat cei 81 de școlari care au ajuns în finalele concursurilor județene și pe țară, organizate de Ministerul Învățământu-

lui. De la Școala generală românească au primit recunoștința primăriei *Ana-maria Bányai* și *Suzana Czeglédi* (eleva profesoarei *Ana Ardelean Iuhás*) și *Rokkó Rocsin* (elevul profesoarei *Beata Barna Hotopan*). De la Liceul Bălcescu și-au preluat diplomele de recunoștință *Agneta*

Ardelean, Renata Rocsin, Adriana Forogău și *Vasile Martin* (elevii profesoarelor *Ana Radici Repisky, Elena Olteanu* și *Stela Nicula Machhour*), *Raluca Curcan, Gergely Farkas* (elevii profesoarei *Delia Demény*) și *Ester Martin* (eleva profesoarei *Sarkadiné Szilágyi Ilona*). R. P.

Țări și capitalele lor

În coloanele de mai jos am înșirat câteva țări și capitale. Căutați perechile corespunzătoare!

Țări

1. Argentina
2. Australia
3. Brazilia
4. Etiopia
5. Ghana
6. Irlanda
7. Islanda
8. Canada
9. Norvegia
10. Portugalia
11. România
12. Rusia
13. Suedia
14. Turcia
15. Ungaria

Capitale

- A. Accra
- B. Addis-Abeba
- C. Ankara
- D. Brasília
- E. București
- F. Budapesta
- G. Buenos Aires
- H. Camberra
- I. Dublin
- J. Lisabona
- K. Moscova
- L. Oslo
- M. Ottava
- N. Reykjavik
- O. Stockholm

Rezolvare:

1-G; 2-H; 3-D (până în anul 1960 a fost Rio de Janeiro); 4-B; 5-A; 6-I; 7-N; 8-M; 9-L; 10-J; 11-E; 12-K; 13-O; 14-C; 15-F

Ana Crișan

Portrete românești 3.**Ștefania Mărăcineanu, cea care a provocat prima ploaie artificială din lume**

Puțini știu, că adevărata descoperitoare a radioactivității artificiale a fost româncă Ștefania Mărăcineanu, nu Irène și Frédéric Joliot Curie, care au luat Premiul Nobel pentru chimie cu această descoperire, în 1935. Ștefania lucra în laboratorul soților Marie și Pierre Curie (părinții lui Irène Curie, căsătorită cu Frederic Joliot), în perioada când își pregătea teza de doctorat – *Constanța radioactivă a poloniului*, și semnalase, încă din 1924, celor doi cercetători, descoperirea sa ca urmare a unor serii întregi de experiențe ingenioase, și planificate, decurgând logic din una în alta. Ea a observat că plumbul din containerele folosite radia și după îndepărtarea poloniului radioactiv. A studiat același lucru pe zinc și cupru, prin radieră cu raze alfa obținute de la poloniul radioactiv. Savanta Ștefania Mărăcineanu, după terminarea doctoratului, s-a întors la Facultatea de Științe a Universității București unde a înființat Catedra de Radioactivitate.

Cerând un grad superior la facultate, Ștefania Mărăcineanu îi scria regelui Carol al II-lea: „Numirea mea s-ar putea face pe aceeași cale excepțională ca și a domnilor recoman-
dați de dl. Perrin, ca o re-

compensă a descoperirii radioactivității artificiale, care este a mea și de al cărui fruct s-a bucurat dna Joliot Curie, recomandată de însuși dl. Perrin pentru Premiul Nobel. (...) Domnul Decan al Facultății de Științe și o parte din profesori mă sacrifică pentru a nu-i nemulțumi pe dl. Perrin și pe soții Joliot Curie, de care, zic dumnealor, au nevoie.” De altfel, Frédéric și Irene au și recunoscut acest lucru, într-un interviu acordat ziarului „Neues Wiener Journal”.

Ștefania Mărăcineanu, în România, s-a ocupat de fenomenele meteorologice descoperind procedeul de declanșare artificială a ploii. A provocat prima ploaie artificială din lume la București, în 1931. Este invitată, de altfel, de guvernul francez să-și continue cercetările în această direcție, în 1934, în Algeria.

Continuând cercetările în domeniul fenomenelor naturii a stabilit o legătură între cutremure și precipitații. Ștefania Mărăcineanu a trăit între 1882 și 1944.

Am citit că...**Se înmulțește numărul românilor din Ungaria**

Prețurile mici ale locuințelor din Ungaria îi determină pe arădeni să se mute în satele de peste graniță și să facă zilnic naveta dintr-o țară în alta, pentru a ajunge la serviciu. Locul preferat de arădeni este satul Battonya, la doar doi kilometri de graniță.

După aderarea României la Uniunea Europeană, controalele la granița cu Ungaria nu mai sunt atât de stricte și durează doar câteva minute, relatează Reuters. Mulți români preferă să cumpere apartamente la granița cu Ungaria pentru că prețurile sunt

foarte mici și pentru că sunt multe persoane care își permit să facă naveta din Ungaria până în România.

De exemplu, *Sándor Kezdi*, om de afaceri din Arad a cumpărat anul trecut o casă cu patru camere în satul Battonya, pe care a dat 4000 de euro. Acum casa valorează de patru ori mai mult. „Casele de aici sunt mai ieftine cu 12 până la 20 de mii de euro față de cele din Arad. Plec dimineața și mă întorc seara. Stau pe terasă și mă bucur de liniște și pace după 12 ore de muncă”, spune acesta.

Potrivit Reuters, nu toți românii care au cumpărat case în Battonya s-au și mutat aici. Pentru unii, locuințele din satul aflat la granița cu România sunt o simplă investiție. „Avem probleme cu cei care cumpără case din motive speculative... aceste persoane nu au grijă de ele și le lasă în paragină”, spune *József Karsai*, primar în Battonya.

Până acum, românii au cumpărat peste 100 de case în Battonya, adică aproximativ 10% din locuințele din întreaga localitate, transmite aceeași sursă. (Romanian Global News)

APEL

Fotografia, moștenire de familie

Istoria unei comunități în imagini. În albumul fiecărei familii românești există fotografii cu copii, cu familii, cu cătane, cu lucrările de pe câmp, cu minunatele noastre dansuri populare etc. Toate acestea fac parte din patrimoniul cultural material al românilor din Ungaria, un patrimoniu care stă ascuns.

Muzeul Erkel Ferenc din Julia și Editura Noi lansează un apel în rândul românilor din Ungaria de a contribui la îmbogățirea colecției de fotografii vechi despre comunitatea românească din această țară, de a scoate la lumină aceste valori.

Așteptăm să ne trimiteți fotografiile pe adresa Editurii Noi (Julia, strada Gh. Doja nr. 8), cu toate informațiile pe care le aveți despre aceste poze. Ele vor fi scanate, introduse într-o bază de date, după care se vor înapoia.

Cele mai interesante fotografii vor fi publicate în săptămânalul „Foaia românească”, cu toate informațiile legate de familia de la care provine. Se planuiește, ca din materialul adunat să se realizeze o expoziție, la care să fie invitați toți cei care au contribuit la scoaterea la lumină a acestor valori ale naționalității române din Ungaria.

Fotodocumentar

Frați din Săcal, prin anii 1920
(Fotografie din arhiva profesoarei Irina Garami)

Trei decenii în strana Catedralei ortodoxe din Jula

Marta Veréb, născută Ardelean, cântă de treizeci de ani la strana Catedralei ortodoxe din Jula. Este româncă, născută la Micherechi în 1931, iar cântările bisericești le știe de mică, de când mergea la biserică cu bunicul său. Din 1950 a lucrat ca sezonieră la Mezöhegyes, unde l-a cunoscut pe soțul său, Veréb Mihály, cu care s-a căsătorit în anul 1952. Azi nană Martă trăiește la Jula, aproape de satul ei natal și de sora ei Maria.

– Îmi aduc întotdeauna aminte cu drag de satul meu natal și de bunicul meu la care am ținut foarte mult. Eu și fratele meu Vasile – Dumnezeu să-l odihnească, că nici el nu mai e printre noi – am rămas de mici orfani de mamă și un an de zile am fost crescuți de tata și de bunicul, până când tata s-a recăsătorit. Din a doua căsnicie a tatălui mai am o soră pe care o iubesc și țin la ea foarte mult, Maria Ardelean Paksí. Noi de mici copii așa am fost crescuți să credem în Dumnezeu și

să mergem la biserică. Când am stat la Micherechi nu a fost duminică să nu mergem la biserică, bunicul a fost om bun și credincios. A fost și mulți ani membru în consiliul parohial la biserica din sat. Îmi plăcea să-l văd pe bunicul cum se ruga. Măcar că în copilărie nu înțelegeam ce zice, dar știam că-L roagă pe Dumnezeu să ne apere și să ne ferească. Iar dacă se întâmpla să nu mergem vreodată la liturghie, bunicul venea de la biserică acasă și ne binecuvânta și ne spunea: „Să primească

Dumnezeu sfintele rugăciuni”. Îi răspundea, de obicei, tata: „Să primească Dumnezeu”. Apoi lua prescura de sub braț și ne-o împărțea, iar noi mâncam cu luare-aminte, cu grija de a nu risipi firimiturile păinii sfinte.

– Cum ați ajuns să cântați în strană la Catedrala din Jula?

– Din anul 1971, de când ne-am mutat cu soțul meu la Jula, am căutat biserica de aici în fiecare duminică. Câteodată mergeam și la biserica din Jula Mică (Jula, Orașul Mic Românesc – n.n.), dar mai mult îmi plăcea la Catedrală că e mai aproape de casă. Pe vremea aceea erau cu mult mai mulți credincioși la biserici decât acum. Era și mai mare credința oamenilor în Dumnezeu decât acum. Acolo unde am stat la Királyhegyes mergeam

la biserica romano-catolică, pentru că nu aveam biserică ortodoxă în sat și asta îmi lipsea mult. Aici la Jula, după ce a murit cantorul – eu l-am știut de bace Luțai – nu a mai fost cine să de-a răspunsurile la Sfânta Liturghie și așa, părintele Ioan Magdu a zis că el este de acord să cânte femeile în strană, dacă nu sunt cantori și cântăreți. De atunci așa a și rămas până în ziua de azi că aici la Jula noi cântăm în strană. La început eu nu am avut curaj, pentru că nu știam chiar toate cântările, dar femeile mai bătrâne care știau toată rânduiala bisericească și știau cum se cântă la sărbători, la un parastas sau maslu, m-au învățat și pe mine, și de treizeci de ani cânt în strană regulat. Dintre acele femei cu care cântam mai demult am rămas doar eu...

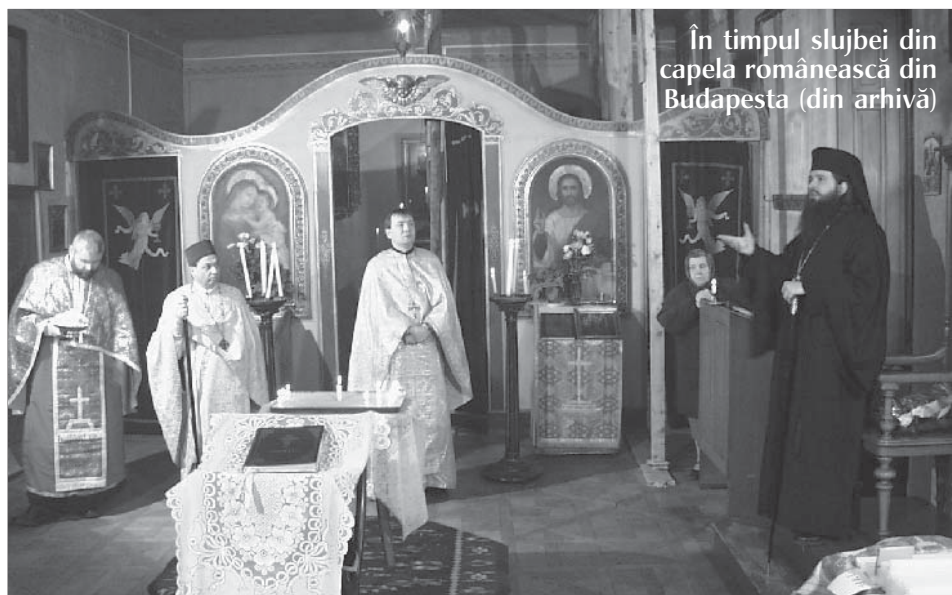
– Au fost perioade când ați fost singură în strană?

– A fost când am fost și singură. Acum mă ajută Maria Marc, mama părintelui Teodor Marc. Câteo-

dată mă mai ajută bace Petre Olar, care-i crâșnic la Catedrală. Dacă este vreun botez sau vreo înmormântare tot bace Petre merge cu părintele să cânte, eu numai la Sfânta Liturghie am obișnuit să cânt. A fost o perioadă când am avut ajutor pe Toma Iova, un tânăr care a făcut teologia și a lucrat o perioadă și la ziarul românesc, dar acum el stă în România. Au fost duminici când am fost total singură și a trebuit să cânt la amândouă bisericile. Mergeam la 8.30 la biserica din Jula Mică, acolo se termina Liturghia la ora 10.00, după care mă urcam pe bicicletă și veneam la biserică la Jula Mare și cântam și aici. Câteodată mai primim câte-un ajutor în strană, dacă la vreun eveniment sau la vreo sărbătoare vin cantori din România sau din alte locuri, ne ajută și ne bucurăm întotdeauna de oaspeți și îi primim cu multă dragoste.

– Cântatul la strană este deja ca o slujbă și ca o datorie pentru dumnea-voastră dacă de treizeci de ani în șir, duminică de duminică, sunteți la biserică?

– Fiecăru creștin i se conferă prin botez această minunată capacitate de a-L descoperi pe Dumnezeu, Creatorul lumii și al nostru. Acum, la anii bătrâneții, ceea ce ne-a mai rămas este să credem în Dumnezeu, iar ziua de duminică este întotdeauna o zi mult așteptată. A.L.C.

În timpul slujbei din capela românească din Budapesta (din arhivă)

– Iubite...
– Da, iubitele?
– Știi ce vreau să te întreb?
– Știu, unde ți-ai pus ochelarii. I-ai lăsat pe bufeț, când ai fost adineauri să bei pe furis un coniac...
– Dacă ai ști ce mă dor dinții...
– Și pe mine, mâinile...
– Reumatismul, deh.
– Reumatismul pe care l-am făcut spălându-ți ru-fele.
– Voi ai să umblu nespălat?
– Puteam să ne luăm o femeie...
– Și bani, de unde? Poate din zestrea ta...
– N-are rost să dezgro-păm trecutul...

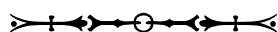
– Cred și eu! Acum sunt miop, dar pe vremea aceea eram orb de-a binelea.
– Eu am fost mai oarbă... N-am ascultat sfatul părinților.
– Mda, orbi și ei, dar vedeau mai bine lucrurile ca noi.
– Fie-le țărâna ușoară...
– Amin. Totuși n-am dus o viață urâtă...
– Cred și eu, pentru că eu ți-am iertat întotdeauna toate.
– Eu, în schimb, ți-am iertat numai ce-am știut. Nici acum nu știu de unde ai inelul acela cu crin.
– De la mama.
– Mama ta purta un inel bărbătesc?
– Nu. Ea l-a primit de la tata.

Eduard Jurist Verona – Mult mai târziu

– Povești. Tatăl tău era un zgârcit fără pereche. Dacă i-aș fi spus că te iau fără zestre, i-ar fi pierit toată ura. Și lui și lui frate-tău...
– Er ai orb de dragoste, dar nici nu ți-a trecut prin cap să mă iei așa cum eram...
– Oricum până la urmă toate s-au aranjat și trebuie să recunoști că n-ai dus-o prea rău cu mine. Am călătorit prin toată lumea...

– Și când ne-am întors, toată povestea aceea era de mult uitată.
– E într-adevăr uluitor ce repede uită lumea tot ce a impresionat-o și a făcut-o să plângă!
– Niște ingrați. Chiar merita să murim pentru ei!
– Atunci, ca să fim drepti, nu ne-am gândit decât la noi.
– La marea noastră dragoste! Te apucă și râsul, nu alta...
– Trebuie să recunosc că eu, cel puțin am avut mai mult noroc. Somniferul a fost perfect.
– E adevărat. Eu m-am rănit îngrozitor cu pumnul acela. Mi-a lăsat și o cicatrice oribilă pe piept.

De spaimă am leșinat și toți neghiobii aia, văzându-mă în nesimțire și într-un lac de sânge, m-au crezut mort...
– Așa au și scris în foaia orașului. Se spune că dintr-o notiță din acel ziar s-a inspirat și englezul acela despre care nici nu se știe dacă a existat cu adevărat.
– Asta chiar că nu mai are nici o importanță! Puah! Cred că mâine o să plouă...
– Când ți-an spus că mă încearcă reumatismul, m-ai luat peste picior.
– Hai, gata, stinge lumina...
– Ce altceva să mai fac?
– Noapte bună Julieta...
– Somn ușor Romeo...

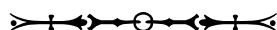
Hölderlin

Valuri de soare și apă
curgând pe tavan
și pătând bucățelele
de hârtie
Acoperite cu versuri
încălecate
Călărind nebunește
De-a lungul
unor nesfârșite decenii
Sub protecția primăriei
și a tâmplarului.

Ce-ar putea să-și dorească
mai mult un poet
Decât odaia rotundă în care
Lumina se face râu
Și râul lumină
Și, în lipsa hârtiei,
Curgerea lor acoperă totul
Cum se acoperă totul
Cum se acoperă vorbele
unele pe altele,

Încălecate-ntre ele
Și toate pe caii nebuniei,
Gonind fără
să se oprească
Un deceniu, al doilea,
al treilea, al patrulea
Prin valurile de pe tavan?

Ce-ar putea să-și dorească
mai mult un poet
Decât prietenia
tâmplarului
Un deceniu, al doilea,
al treilea, al patrulea,
Până când nimeni nu mai
știe
Care este poetul
și care tâmplarul
Când ies împreună din apa
luminoasă-a odăii
Și intră în întuneric alături
Pe caii nebuniei cărunți...

În absența sunetelor

Tu, Doamne,
care ne lași să alegem
Între atâtea simțuri
Prin care lumea
ne împiedică
Să fim atenți la noi înșine,
Ai încercat să mă ajuți.
În absența sunetelor
Văzduhul devine compact.
O piatră moale
Prin care se vede
Din când în când
O pasăre vâzând
Ca și cum și-ar pipăi
Drumul cu aripa
Între pereții captonați
Ai universului.

Cântec

Lacrimi cu frunze
Rădăcini și sepale,
Lacrimi rotunde
și fragede
Clinchetind pe tulpini,
Podoabe de sfinte
Cu bunici vegetale
Cu inele de iarbă
Cununate pe mâini.

Plângeți parfumul
Cel alb fără capăt,
Plângeți norocul
Cel stins de a fi,
Și fiți lângă mine
Când iată că scapăt
Egal speriată
De bătrâni și copii.

Ana Blandiana

In memoriam

Eternitatea rotunjită
cu greu a șarpelui
Care-și înghite coada
și se hrănește cu șine,
Fluviul etern suindu-și
apele spre izvoare
Ca să curgă din nou
de cealaltă parte,
Întuneric rotund dincolo
de drumul
Zilnic al soarelui
Care intră și iese
din moarte.

Nimeni nu intră-n
mormânt decât ca să-nvie
De la sămânța la zeu,
la aminte,
Domn al castelului divin
de cuvinte,
La veșnica-ntoarcere
întru pustie
A celui mereu și mereu
și mereu.

Veșnica întoarcere-a
corăbiilor
Navigând pe sub pe ape
Care înecă imperii
și-altare
La alte și alte popoare
Și zei omorâți și-nviați,
Necunoscuți, însă frați
În nemăsuratul aproape.

Rugăciune

Principiu al tuturor lucrurilor,
Loc geometric al golului
Ce se cere umplut
Pentru a deveni;
Cale pe care se intră
Într-un loc neexistând
Decât în măsura rostirii;
Lasă să cadă
Din gura ta sfântă
Silabele,
Lasă-le să mă pătrundă,
Să mă însămânțeze,
Fă-mă să rodesc
plante-răspunsuri
Din care să crească
Înspre tăcerea supremă
Arbori de sunete
De unde toamna
să scuture sensuri.

Poezii din volumul „Refluxul sensurilor”, Editura Amon, Budapesta, 2007

Mamut, descoperit în Siberia Occidentală

Resturile congelate ale unui mamut tânăr au fost găsite în Peninsula Yamal. Aceasta este a doua descoperire de acest gen în

Animalul preistoric a fost găsit întâmplător la începutul lunii mai, de un pastor de reni. Cu ajutorul unor echipe speciale, pale-

logică din Sankt Petersburg și a fost „botezat” „Mascha”. Cele mai faimoase teorii susțin că mamuții au apărut în Africa acum 3-4

zona Siberiei Occidentale, după cum informează oamenii de știință ruși. Natalia Fiodorova, director adjunct în cadrul Muzeului de Istorie a Naturii, a declarat că descoperirea paleontologică este foarte importantă. Mamutul congelat avea 3 metri lungime și cântărea aproximativ 400 de kilograme, iar un ochi și o parte din trompă au fost găsite intacte, a anunțat agenția „Itar-Tass”.

ontologii ruși au reușit să aducă la suprafață resturile mamutului din pământul congelat.

Puiul de mamut este al doilea descoperit în zona râului Yuribel, care se menține înghețat o perioadă lungă din an, din luna octombrie până în iunie. În 1998 a fost descoperit primul mamut în vârstă de patru luni. Animalul este expus în momentul de față la Muzeul de Istorie Zoo-

milioane de ani, au emigrat spre Europa și Asia în urmă cu 2 milioane de ani, pentru ca în cele din urmă să ajungă în America de Nord, acum aproximativ 500.000 de ani. Nu se cunosc nici până în prezent cauzele exacte ale dispariției lor, care a început în urmă cu 11.000 de ani, iar ultimele exemplare s-au făcut nevăzute de pe fața pământului acum 3.600 de ani.

Alte 28 de planete, descoperite în afara sistemului solar

Astronomii au descoperit 28 de noi planete în afara sistemului nostru solar, astfel că numărul total al exoplanetelor a ajuns la 236. „Am descoperit încă 12 planete anul acesta și suntem foarte mândri de reușita noastră. Asta arată că există și alte sisteme solare pe care noi le-am putea studia”, a declarat Jason Wright, unul dintre membrii echipei de cercetători. Planetele se numără printre cele 37 de cor-

puri cerești care orbitau în jurul unor stele îndepărtate. Grupul de specialiști a mai observat alte cinci corpuri cerești asemănătoare stelelor pitice maro. „Pe măsură ce studiem, găsim mai multe noi planete”, a spus un alt membru al echipei de astronomi. Printre descoperirile din ultima perioadă se numără patru sisteme multiplanetare. Toate au fost numite giganti de gaz care nu posedă suprafață solidă.

Expoziție de sculpturi în nisip

Ștefan cel Mare, Arcul de Triumf, Turnul din Pisa sunt doar câteva dintre vedetele expoziției de sculpturi în nisip de la Plaza România. Modelele vor avea înălțimea cuprinsă între doi și șase metri, pentru realizarea lor fiind folosite 80 de tone de nisip. Expoziția va fi primul eveniment de acest gen organizat în România. Pentru realizarea acestuia au venit în țară specialiști din Germania

care au o tradiție îndelungată la sculptura în nisip, unii fiind recordmeni mondiali pentru realizarea unei piese de 21 de metri înălțime.

Exponatele sunt rezistente la ploaie și vânt, iar cele construite în interior pot avea o viață de câteva săptămâni, fără a se interveni asupra lor. Drept urmare, sculpturile pot fi admirate zilnic în perioada iulie-septembrie.

Primul magazin turistic online din România

Portalul Goovel.net lansează primul magazin turistic online din România, care face în mod automat pentru vizitator toate calculele necesare pentru a afla tariful total al călăto-

Prin intermediul portalului, turiștii își pot construi itinerariul dorit, adăugând pe rând ofertele turistice în coșul online de cumpărături. Stabilind informațiile despre călătorie și anali-

riei, precum și cel mediu pe persoană. Goovel este un magazin turistic online multi-operator, în care activează peste 275 de agenții de turism, hoteluri, pensiuni, vile, companii de transport și închirieri mașini.

zând rezultatele calculului automat pe care Goovel îl execută rapid, turiștii află tariful total al călătoriei dorite. Itinerariul din coșul de cumpărături turistice este în final trimis către operatorii turistici pentru procesarea rezervărilor.

Șoferița blondă

Sună o blondă la poliție:

– Mi-au spart mașina, mi-au furat totul... și volanul, și pedalele, și schimbătorul de viteze, totul...

Peste 5 minute, își dă cu palma peste cap și sună iar la poliție:

– Vă rog să mă scuzați, m-am urcat în spate!

Fotbal

România a învins Slovenia

România a învins sâmbătă seara Slovenia la Colje, scor 2-1, și ocupă primul loc al grupei G în preliminariile pentru Euro 2008.

Tamaș, în minutul 50, și Nicolîță, în minutul 69, au marcat golurile care au adus toate punctele din deplasarea de la Celje. Slovenii au replicat târziu prin Vrsici (90+3). Grație victoriei, România, cu 14 puncte, s-a instalat în fruntea clasamentului grupei G, la egalitate de puncte cu Olanda. Bulgaria e pe locul trei, cu două puncte mai puțin.

În formula experimentală propusă de Pițurcă, cu Dorel Stoica titular, tricolorii au jucat timid în prima parte a meciului. Lo-

bonț a fost primul evidențiat, reușind să pareze două șuturi periculoase. Fără să-și mai creeze ocazii, gazdele s-au rezumat la a duce la capăt prima repriză prin faulturi grosolane. Într-un interval de doar 25 de minute, Sukalo, Mavrici, Cesar și Koren au primit

cartonașe galbene, ultimii trei pentru atacuri la Marica. Codrea ar fi putut deschide scorul, după ce, servit de Mutu, a driblat portarul Sloven și a șutat peste.

Ratarea monumentală a lui Codrea a fost dată uitării în minutul 50, când Tamaș a deschis scorul. Fundașul Celtei Vigo a re luat în plasă dintr-un unghi aproape imposibil mingea respinsă eronat de apărarea slovenă. Nicolîță a majorat diferența în minutul 69, profitând de o eroare a lui Cesar.

Ofensiva tricolorilor a continuat cu ocazia mare a lui Zicu (77), venită la puține momente după o intervenție salvatoare a lui Lobonț, la șutul lui Lavrici. Și pentru ca tabloul să fie complet, Cesar și proaspăt intratul Daniel Niculae se împing reciproc în minutul 79, iar arbitrul îi elimină pe amândoi.

Vrsici a reușit golul de onoare al slovenilor în al treilea minut de prelungire, însă România s-a impus și a urcat pe primul loc al grupei G, la egalitate cu Olanda.

Atacantul naționalei Sloveniei, Klemen Lavrici a declarat, luni, că echipa sa are șanse minime să obțină un rezultat pozitiv la Timișoara, în meciul cu România, programat miercuri, în grupa G de calificare la CE 2008.

„Suntem dezamăgiți, am fost prea naivi. Avem șanse minime la Timișoara, dar chiar dacă nu vom reuși surpriza, trebuie să jucăm mai bine și să ne păstrăm speranța”, a declarat Lavrici pentru presa slovenă. Întâlnirea dintre România și Slovenia a avut loc miercuri, 6 iunie, la Timișoara.

Mutu, jucătorul anului în Seria A

Cotidianul „Gazzetta dello Sport” l-a desemnat săptămâna trecută pe Adrian Mutu, legitimat la AC Fiorentina, cel mai bun jucător al campionatului. Acest titlu vine pe baza notelor primite de atacantul român în întreg sezonul de la redactorii prestigiosului cotidian la fiecare meci jucat în Serie A.

Mutu a încheiat sezonul cu o medie a notelor de 6,58, devansându-l pe Dean Stankovic, de la Inter, care a avut media 6,55. După notele primite în „Gazzetta”, echipa ideală a campionatului este Frey (AC Fiorentina) – Panucci (AS Roma), Materazzi (Inter), J. Zanetti (Inter) – Stankovic (Inter), Totti (AS Roma),

Cambiasso (Inter), Mancini (AS Roma) – Ibrahimovic (Inter Milano), Toni (AC Fiorentina), Mutu (AC Fiorentina). Site-ul Fiorentina.it a anunțat că Mutu ocupă poziția a treia în topul celor mai folosiți jucători de la Fiorentina, cu 2.820 de minute jucate în acest sezon. Internaționalul român este devansat de portarul francez Sebastien Frey (3.420 de minute) și de fundașul Manuel Pasqual (3.041 de minute). De asemenea, Mutu ocupă locul trei în topul eficacității la Fiorentina, cu o medie de un gol la 176 de minute, fiind devansat de Luca Toni (un gol la 145 de minute) și de Gianpaolo Pazzini (un gol la 155 de minute).

Handbal

România vede deja Mondialele

Naționala de handbal feminin a României este ca și calificată la CM din Franța, după victoria clară, scor 25-16, din partida tur a barajului cu Suedia.

„Este cel mai greu adversar pe care îl puteam întâlni. România este o echipă stelară”, se plângea antrenorul suedez Ulf Schefvert, înaintea dublei cu reprezentativa României, pentru accederea la Mondialele din Franța.

Iar fetele românce au vrut parcă să îi demonstreze tehnicianului nordic că sunt într-adevăr stelare. Organizate ideal în apărare și cu o precizie de invincibil în fazele de contraatac, româncele s-au impus fără drept de apel, scor 25-16, în prima manșă, disputată în orașul suedez Udevalla. Totul s-a decis încă din prima repriză, care s-a încheiat cu un avantaj de neimaginat pentru tricolore: 14-5! Iar asta s-a datorat în primul rând jocului fantastic făcut în defensiva de Luca și compania. În plus, intervențiile sigure

ale Luminiței Huțupan și precizia în fazele de contraatac au făcut practic diferența în primele 30 de minute, unele în care româncele au defilat pe teren și au contribuit la un record negativ pentru nordice. Niciodată în istorie, naționala de handbal feminin a Suediei nu marcase doar cinci goluri într-o repriză. În partea a doua, fetele pregătite de Gheorghe Tadică au slăbit ritmul, iar gazdele s-au apropiat la un moment dat la cinci goluri.

Returul va fi sâmbătă, la Rm. Vâlcea

Pe final, româncele au forțat din nou și au reușit să păstreze diferența de nouă goluri pe care o aveau încă de la pauză. Returul cu naționala Suediei este programat sâmbătă, la Râmnicu Vâlcea.

Box

Adrian Diaconu, în elita boxului mondial profesionist

În urma spectaculoasei victorii prin KO, în repriza a treia, în fața americanului Rico Hoye, acțiunile boxerului român Adrian Diaconu au crescut vertiginos. Cunoscuta revistă americană de specialitate „The Ring” îl situează pe Diaconu (24 meciuri, 24 victorii, 15 KO) în primii 10 boxeri ai lumii. Stilul combativ al lui Adrian place forurilor

mondiale, iar meciul pe care îl va disputa împotriva campionului mondial Ciad Dawson va avea mare căutare printre promotori, anunță publicația montreală „Pagini Românești”. Dacă va câștiga, Adrian Diaconu va călca cu adevărat pe covorul roșu al marilor evenimente mondiale ale boxului profesionist.

TVR 1

Luni 11 iunie

6.00 Jurnalul TVR 6.30 TeleMatinal 9.00 Sănătate pentru toți! 9.30 Serial. Doctor Becker 10.00 Ne vedem la TVR! 12.00 Serial. Vorba lui Jim 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.30 Kronika. Emisiune în limba maghiară 16.00 Jurnalul TVR 16.15 Careu de... Doamne 17.00 Dis-de-seară 18.00 Jurnalul TVR 19.20 Foc încrucișat 20.10 Faimoșii cu Măruță și Moga 21.20 Reflector 21.45 Jurnalul TVR 22.15 Nocturne.

Marți 12 iunie

6.00 Jurnalul TVR 6.30 TeleMatinal 9.00 Atom 9.30 Serial. Doctor Becker 10.00 Ne vedem la...TVR! 11.00 Profesioniștii cu Eugenia Vodă (R) 12.00 Serial. Vorba lui Jim 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.30 Oglinda retrovi-zoare 15.00 Kronika. Emisiune în limba maghiară 16.00 Jurnalul TVR 16.15 Careu de...Doamne 17.00 Dis-de-seară 18.00 Jurnalul TVR 19.20 Între bine și rău 20.50 Serial. Anatomia lui Grey 21.45 Jurnalul TVR 22.15 Tram Story 23.10 Film. Camera episcopului.

Miercuri 13 iunie

6.00 Jurnalul TVR 6.30 TeleMatinal 9.00 Pe ce dăm banii? 9.30 Serial. Doctor Becker 10.00 Ne vedem la...TVR! 11.00 Garatant 100% (R) 12.00 Serial. Damon 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.30 Oameni ca noi 15.00 Bagaj...pentru Europa 16.00 Jurnalul TVR 16.15 Careu de...Doamne 17.00 Dis-de-seară 18.00 Jurnalul TVR 19.20 Serial. Neveste disperate 20.15 Hello, Good-Bye! 20.50 Ochiul magic 21.45 Jurnalul TVR 23.10 Film. Unchiul Adolf.

Joi 14 iunie

6.00 Jurnalul TVR 6.30 TeleMatinal 9.00 Grădini de vis 9.30 Serial. Doctor Becker 10.00 Ne vedem la...TVR! 11.00 Ochiul magic 12.00 Serial. Damon 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.30 Emisiune în limba germană 16.00 Jurnalul TVR 16.15 Careu de...Doamne 17.00 Dis-de-seară 18.00 Jurnalul TVR 19.20 Film. Cavalerul Pardailan 21.00 Aatunci și Acum 21.45 Jurnalul TVR 22.15 Garatant 100% 23.10 Film. Barbarella.

Vineri 15 iunie

6.00 Jurnalul TVR 6.30 TeleMatinal 9.10 Surprize, surprize... 11.45 Filler Sibiu 12.00 Serial. Damon 12.30 Desene animate 13.00 Jurnalul TVR 14.30 Tribuna partidelor parlamentare 15.00 Parlamentul României 16.00 Jurnalul TVR 16.15 Interes general 17.00 Dis-de-seară 18.00 Jurnalul TVR 19.15 **Agendă Sibiu 2007** 19.20 Stele de 5 stele 20.50 Serial. CSI-Crime și investigații 21.45 Jurnalul TVR 22.20 Film. Totul despre mama mea.

Turnul Sfatului, Sibiu

Sâmbătă 16 iunie

6.00 Fascinația zborului 6.30 Serial. Calul Flash 7.00 Serial. La zoo 7.10 Desene animate 8.00 Serial. Phil din viitor 8.30 Hai! Hai! prin Europa 9.00 Arca lui Noe 9.30 Călătoria vieții. Documentar 10.30 Cinemaniacii 11.00 Cartea europeană 11.35 Festivalul Maria Tănase 13.00 Jurnalul TVR 13.20 Film. Cea mai mică femeie din lume 14.55 Circul Soarelui, o trupă unicat 15.20 Parfum de glorie 15.50 Faimoșii cu Măruță și Moga (R) 17.00 Telesciclopedia 18.00 Jurnalul TVR 18.55 Formula 1. Calificări SUA 20.15 Surprize, surprize... 22.00 Jurnalul TVR 22.15 Surprize, surprize... 23.15 Film. Inspectorii.

Duminică 17 iunie

6.00 Universul credinței 7.00 Semne 7.30 Desene animate 8.20 Serial. La zoo 8.30 Serial. Phil din viitor 9.00 Numai cu acordul minorilor 10.00 Documentar 10.35 Viața satului 12.00 Săptămâna politică 13.00 Jurnalul TVR 13.20 Parteneri de week-end 13.50 Tezaur folcloric 15.10 Alo, tu alegi! 16.20 Supermarket de divertisment 18.00 Jurnalul TVR 18.35 **Agendă Sibiu 2007** 18.40 Studio F1 18.55 Formula 1. Marele premiu al SUA 20.50 Paddock 21.30 Film. Celeste în oraș.

TVR 2

Luni 11 iunie

6.00 ABC... de ce? (R) 6.30 Serial. Spellbinder: o lume nouă 7.00 Serial. Micuța Zorro 7.50 Atlas (R) 8.35 Bucătăria lui Jamie (R) 9.10 Film. Secretul din Sahara **10.50 Descoperă românii** 11.00 Replay 11.30 Serial. Parfumul iubirii 12.30 ABC... de ce? 13.30 E Forum 14.00 Împreună în Europa 15.00 Jurnalul TVR (R) 15.20 Descoperă românii 15.30 Autostrada TVR 17.00 Jurnal regional 17.35 Serial. Poirot 18.30 La plimbare prin Europa 19.00 EU-RO Case 19.30 Lumea de aproape 20.00 Ora de știri 21.10 Film. Femeile din Brewster Place 23.20 Serial. Colecționarul de suflute.

Munții Carpați

Marți 12 iunie

6.00 ABC... de ce? 6.30 Serial. Spellbinder: o lume nouă 7.00 Serial. Micuța Zorro 7.50 Lecția de știință 8.35 La plimbare prin Europa (R) 9.10 Film. Secretul din Sahara 10.50 Descoperă românii 11.00 Replay 11.30 Serial. Poirot (R) 12.30 ABC... de ce? 13.30 Tribuna partidelor parlamentare 14.00 Împreună în Europa 15.00 Jurnalul TVR (R) 15.20 Descoperă românii 17.00 Jurnal Regional 17.35 Serial. Poirot 18.30 Serial. Scotland Yard 19.00 Omul între soft și moft 19.30 Arta supraviețuirii 20.00 Jurnalul TVR 21.10 Film. Pompei 23.30 Serial. Colecționarul de suflute.

Miercuri 13 iunie

6.00 ABC... de ce? (R) 6.30 Serial. Spellbinder: o lume nouă 7.00 Serial. Micuța Zorro 7.50 Ochiul științei 8.35 Serial. Scotland Yard (R) 9.10 Film. Secretul din Sahara 11.00 Replay 11.30 Serial. Poirot 12.30 ABC... de ce? 13.30 E Forum 14.00 Împreună în Europa 15.00 Jurnalul TVR 15.20 Descoperă românii 17.00 Jurnal regional 17.35 Serial. Poirot 18.30 Să vorbim despre cinema 19.00 Bugetul meu 19.30 Bazar 20.00 Ora de știri 21.10 Film. Aleea miracolelor 23.10 Serial. Colecționarul de suflute.

Joi 14 iunie

6.00 ABC... de ce? (R) 6.30 Serial. Spellbinder: o lume nouă 7.00 Serial. Micuța Zorro 7.50 Secretele arheologiei. Documentar 8.35 Să vorbim despre cinema (R) 9.10 Film. Secretul din Sahara 11.00 Replay 11.30 Serial. Poirot (R) 12.30 ABC... de ce? 13.30 Tribuna partidelor parlamentare 14.00 Împreună în Europa! 15.00 Jurnalul TVR 15.20 Descoperă românii 15.30 Autostrada TVR 17.00 Jurnal regional 17.35 Serial. Poirot 18.30 O lume nouă 19.00 Arena leilor 20.00 Ora de știri 21.10 Film. El și Ea 23.30 Serial. Colecționarul de suflute.

Vineri 15 iunie

6.00 ABC... de ce? (R) 6.30 Serial. Spellbinder: o lume nouă 7.00 Serial. Micuța Zorro 7.50 Sănătate și asistență socială 8.35 O lume nouă (R) 9.10 Film. Bulgăre de zăpadă 11.00 Replay 11.30 Serial. Poirot (R) 12.30 ABC... de ce? 13.30 Tennis 14.00 Împreună în Europa! 15.00 Jurnalul TVR 15.30 Autostrada TVR 17.35 Serial. Poirot 18.30 Lecția de supraviețuire 19.00 D'ale lui 'Mitică 20.00 Ora de știri 21.10 Coolmea distracției 22.45 Serial. Escrocii.

Sâmbătă 16 iunie

6.00 Pescar hoinar (R) 6.30 Vacanță perfectă. Documentar 7.00 Dor de cânt românesc. Festivalul Național de Folclor 8.00 Arta supraviețuirii (R) 8.30 Natură și aventură 9.00 D'ale lui 'Mitică (R) 10.00 Liber pe contra sens 11.00 EU-RO Case (R) 11.30 Lumea azi 12.00 Arena leilor 13.00 Serial. Miracole 14.00 Via sacra 15.00 Bazar 15.30 Autostrada TVR 17.00 Jurnal regional 17.35 Serial. Verdict crimă 18.25 Europa altfel 18.40 Mistere și mituri ale sec. al XX-lea 19.10 Serial. În umbra legii 20.00 Jurnal TVR 21.10 Serial. Martorul tăcut 22.10 Film. K-Pax.

Duminică 17 iunie

6.00 Serial. Miracole (R) 7.00 Dor de cânt românesc 8.00 Ferma 9.00 Pescar hoinar 9.30 Ulița spre Europa 10.00 Motomagia 10.30 Autocritica 11.00 Remarcabilul Secol XX. Documentar 12.00 Atenție, se cântă! 13.00 Lecția de supraviețuire (R) 13.30 Poftă bună! 14.00 Dincolo de hartă 14.30 Atlas 15.00 Top7. 17.00 Jurnal regional 17.35 Serial. Vânătorii de comori 18.30 Serial. Parfumul iubirii 19.25 Serial. Puterea absolută 20.00 Ora de știri 21.10 Mari seriale. Bodies: între viață și moarte 22.20 Film. Groaza.

O VOCE ROMÂNEASCĂ

Viața și tradițiile românilor din Ungaria

11 Iunie, LUNI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: Interviu zilei 17.00: Știri, date meteo 17.10: Montaj de muzică populară 17.40: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

12 Iunie, MARȚI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: Interviu zilei 17.00: Știri, date meteo 17.10: Pagina culturală 17.30: Moment poetic 17.40: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

13 Iunie, MIERCURI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: Interviu zilei 17.00: Știri 17.10: Comentariul săptămânii (Al. Ardelean) 17.25: Sport – rubrica lui Adam Bauer 17.40: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

14 Iunie, JOI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: Interviu zilei 17.00: Știri, date meteo 17.10: O șansă istorică: Uniunea Europeană (Al. Ardelean) 17.25: Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.40: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

15 Iunie, VINERI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Revista presei „Foaia românească” 16.35: Interviu zilei 17.00: Știri, date meteo 17.10: Magazinul „De la 14 la 18 – liceenii” 17.40: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

16 Iunie, SÂMBĂȚĂ (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 16.10: Evenimente calendaristice 16.20: Teatru radiofonic 17.20: Stele de cinci stele – magazin de muzică ușoară 17.55: Încheiere

17 Iunie, DUMINICĂ (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Sinteza știrilor săptămânii 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Retrospectiva săptămânii (spicuiri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 16.55: Magazinul „De la 14 la 18 – liceenii” (reluare) 17.25: Emisiune religioasă ortodoxă 17.55: Încheiere

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

Emisiunea radiofonică în limba română este difuzată zilnic între orele 16:00-18:00, pe unde medii cu frecvențele de 1188 kHz și 873 kHz.

RADIONETROMÂN

www.triplexregio.net

Ecranul nostru

13 iunie 2007 (mtv ora 13.00)
Reluare: 15 iunie 2007 (m2 ora 10.35)

Programul prevăzut pentru săptămâna viitoare:

Emisiunea în Limba Română a Televiziunii Maghiare, după un buletin de știri și informații despre actualitățile din viața publică a românilor din Ungaria, vă va călăuzi la cea de-a 12-a ediție a Concur-sului de povestire, organizat de Autoguvernarea Românească din Bi-chișciaba. La manifestare au participat cei mai buni povestitori de la școlile noastre românești.
Realizator: **Tiberiu Boca**

CONSULATUL GENERAL AL ROMÂNIEI, JULA

Program de lucru cu publicul

Luni 9.00–12.30
Marți **închis**
Miercuri 9.00–12.30
Joi 9.00–12.30
Vineri 9.00–12.30
Sâmbătă–duminică **închis**

Adresa:
Jula 5700
str. Munkácsy nr. 12/b

Telefon: 66/465–130
Fax: 66/465–142
Mobil: 30/635–7181

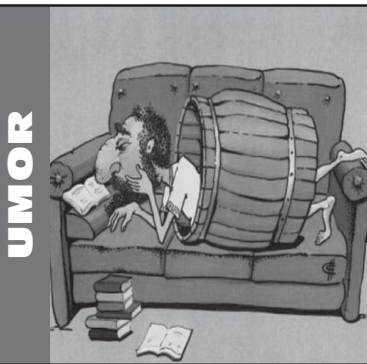
DEX online

Dicționare ale limbii române

www.dexonline.ro

ANUNȚ

Vând vilă în orașul Aletea (Elek), în zona centrală, la 12 km de orașul balnear Jula (Gyula). Condiții: încălzire centrală cu gaz metan, canalizare, 6 camere, 2 băi și teren total de 560 m². Adresa: Elek (Ungaria), str. Bajcsy Zs., nr. 13/A, cod 5742. Cei interesați pot apela la nr. tel.: 06–66–240 042 sau 06–30–573 8232. Preț de vânzare: 62.000 euro.

Linkuri utile:

www.foaia.hu
www.romanul.hu
www.balcescu.sulinet.hu
www.ziare.com
www.astazi.ro
www.startpage.ro
www.ici.ro/romania/
indexrom.html

„Perinița”, festivalul folcloric al elevilor români din Ungaria

FOAIA
românească
8 iunie 2007
www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director: Eva Iova. Colectiv redacțional: Rita Păcaș, Anca Liana Crișan. Tehnoredactare computerizată: Ștefan Mihailov. Editura și redacția: 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789 Fax: (66) 463-152, E-mail: foaia@foaia.hu, foaia@freemail.hu Editor responsabil: Dr. Ioan Ciotea, președinte, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Mozi Nyomda Bt. 5600 Bichișciaba, str. Luther nr. 5/B . Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bichiș și Ciongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele pe anul 2007: 3 luni 1050 forinți; 6 luni 2100 forinți; 1 an 4200 forinți. Apariția săptămânalului este asigurată de Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”. A hetilap megjelenését a „Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségért” Közalapítvány biztosítja.